

DRŽAVNO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE 2024. 4. skupina (2. razred SŠ)

RJEŠENJA PISANE ZADAĆE S PRAKTIČNIM ZADATKOM (50 BODOVA)

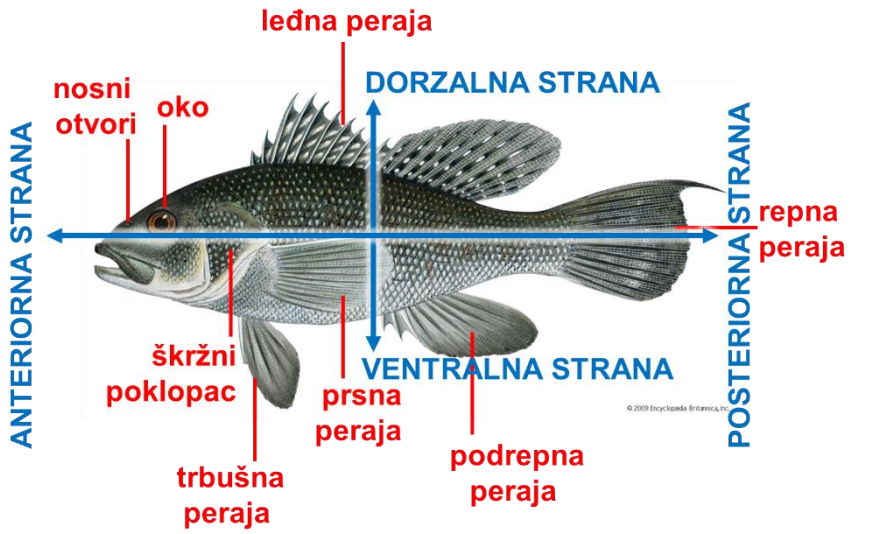
I. SKUPINA ZADATAKA (praktični zadatak) (ukupno bodova: 10)

Za 1., 2. i 3. pitanje dodjeljuju se bodovi na temelju izvođenja sekcije ribe.

1.	1. pitanje	
	1	

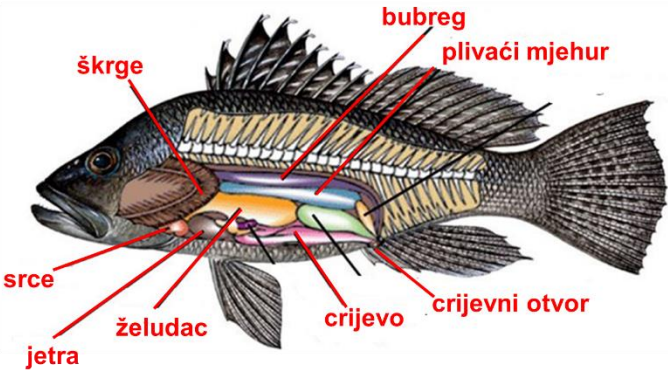
2.	2. pitanje	
	0,5	

3.	3. pitanje	
	0,5	

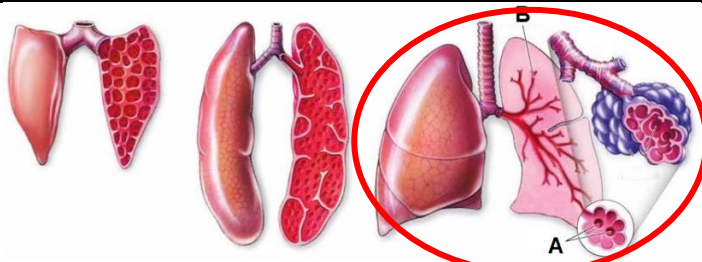
4.		4. pitanje
	4.1. (označavanje obilježja i organa): Potpuno točno riješena čestica donosi 2 boda. Djelomično točno riješena čestica također donosi bodove: svako točno označeno obilježje i organ vanjske građe ribe donosi 0,25 bodova. 4.2. (označavanje strana životinje): Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod. U odgovoru nije nužno navoditi strijelice kako je prikazano na slici rješenja.	3

5.	bočno spljošteno tijelo ili vretenasti oblik tijela	Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod . Priznaje se i drukčije oblikovan , ali potpuno točan odgovor.	5. pitanje
			1

Za 6. pitanje dodjeljuju se bodovi na temelju označavanja unutarnjih organa na seciranome primjerku brancina.

6.		6. pitanje
	Potpuno točno riješen zadatak donosi 4 boda. Djelomično točno riješen zadatak također donosi bodove: svako točno označeno obilježje i organ unutarnje građe ribe donosi 0,5 bodova.	4

II. SKUPINA ZADATAKA

7.	7.1.	A	plućni mjehurići ili alveole	Potpuno točno riješena čestica donosi 1 bod . Djelomično točno riješena čestica također donosi bodove: svaki točan odgovor donosi 0,5 bodova .	7.1. pitanje		
		B	dušnice ili bronhiole ili bronhi		1		
	7.2.	C.	Svaka točno riješena čestica (7.2. – 7.3.) donosi 1 bod . Ako je upisano više od jednoga odgovora – pojedina čestica NE donosi bodove .			7.2. pitanje	
	7.3.	D.				1	
	7.4.	 (izvor: https://schoolbag.info/biology/living/199.html)				7.4. pitanje	
		Samo potpuno točno riješena čestica (zaokružena 3. pluća na slici) donosi 1 bod .				1	

8.	8.1.	A.	Točno riješena čestica donosi 1 bod . Ako je upisano više od jednoga odgovora – čestica NE donosi bodove .	8.1. pitanje																																	
				1																																	
	8.2.		<table><thead><tr><th>Razdoblje istraživanja</th><th>A</th><th>B</th><th>C</th></tr></thead><tbody><tr><td>2017</td><td>1</td><td>3</td><td>2</td></tr><tr><td>2018</td><td>1</td><td>2</td><td>2</td></tr><tr><td>2019</td><td>2</td><td>10</td><td>3</td></tr></tbody></table> ili <table><thead><tr><th>Lokaliteti</th><th>2017</th><th>2018</th><th>2019</th></tr></thead><tbody><tr><td>A</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>B</td><td>3</td><td>2</td><td>10</td></tr><tr><td>C</td><td>2</td><td>2</td><td>3</td></tr></tbody></table>	Razdoblje istraživanja	A	B	C	2017	1	3	2	2018	1	2	2	2019	2	10	3	Lokaliteti	2017	2018	2019	A	1	1	2	B	3	2	10	C	2	2	3	8.2. pitanje	
Razdoblje istraživanja	A	B	C																																		
2017	1	3	2																																		
2018	1	2	2																																		
2019	2	10	3																																		
Lokaliteti	2017	2018	2019																																		
A	1	1	2																																		
B	3	2	10																																		
C	2	2	3																																		
				2																																	
Samo potpuno točan grafički prikaz (jedno od ponuđenih rješenja) donosi 2 boda . Grafički prikazi bez točno označenih osi s odgovarajućim rasponima i/ili točno prikazanim podacima i drugim nedostacima NE donose bodove .																																					

8.	8.3.	C.	Točno riješena čestica donosi 1 bod. Ako je upisano više od jednoga odgovora – čestica NE donosi bodove.					8.3. pitanje													
								1													
	8.4.	2017. godine je na sva tri lokaliteta udio patuljastih miševa u gvalicama bio nizak, a potom se povećao tijekom istraživanoga razdoblja / areal se patuljastih miševa tijekom godina povećavao.					Samo potpuno točno objašnjenje donosi 2 boda. Priznaje se i drukčije oblikovan, ali potpuno točan odgovor.		8.4. pitanje												
								2													
	8.5.	Štakor je veći u odnosu na ostale istraživane glodavce, pa je izrazito malo zastupljen u ishrani malih ušara.					Samo potpuno točno objašnjenje donosi 1 bod. Priznaje se i drukčije oblikovan, ali potpuno točan odgovor.		8.5. pitanje												
								1													
	8.6.	K	zračne vrećice					Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod.		8.6. pitanje											
		L																			
	8.6.	Tijekom izdisaja zrak izlazi iz pluća, a pluća se pune zrakom iz zračnih vrećica. Taj mehanizam omogućuje difuziju kisika iz pluća u krv tijekom izdisaja, što osigurava veću oksigenaciju krvi, odnosno veću stopu staničnoga disanja i oslobađanja energije za energetski zahtjevan let.					Samo potpuno točno objašnjenje donosi 2 boda. Priznaje se i drukčije oblikovan, ali potpuno točan odgovor.		8.6. pitanje												
								3													
8.7.	B.	Točno riješena čestica donosi 1 bod. Ako je upisano više od jednoga odgovora – čestica NE donosi bodove.					8.7. pitanje														
								1													
8.8.	<table><tr><td>A.</td><td>B.</td><td>C.</td><td>D.</td><td>E.</td><td>F.</td></tr><tr><td>T</td><td>N</td><td>T</td><td>T</td><td>N</td><td>N</td></tr></table>							A.	B.	C.	D.	E.	F.	T	N	T	T	N	N	8.8. pitanje	
	A.	B.	C.	D.	E.	F.															
	T	N	T	T	N	N															
	Potpuno točno riješena čestica donosi 2 boda. Djelomično točno riješena čestica može donositi bodove prema kriteriju: 6/5 = 2 boda; 5/5 = 1 bod; 4/5 = 0,5 boda; 3,2,1,0/5 = NE donosi bodove.							2													
9.	9.1.	Kako ova osjetila omogućuju primanje električnih impulsa/izboja, omogućit će lakše pronalaženje plijena u sedimentu u odnosu na druge vrste predatora.					Samo potpuno točno objašnjenje donosi 2 boda. Priznaje se i drukčije oblikovan, ali potpuno točan odgovor.		9.1. pitanje												
								2													
	9.2.	eholokacija					Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod.		9.2. pitanje												
								1													
	9.3.	A.	A					Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod.		9.3. pitanje											
B.		prednje noge					Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod.														
C.		hidrodinamičan oblik tijela ili bočno spljošteno tijelo za lakše kretanje kroz stupac vode ili sl.					Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod. Priznaje se i drukčije oblikovan, ali potpuno točan odgovor.														
								3													

	9.4.	Red: kitovi Razred: sisavci Koljeno: svitkovci Carstvo: životinje Domena: eukarioti	Samo potpuno točno riješena čestica donosi 2 boda . <i>Priznaje se i</i> <i>drukčije oblikovan, ali</i> <i>potpuno točan odgovor.</i>	9.4. pitanje 2
	9.5.	Više mioglobina omogućava dupinima manje udisaja i stoga rjeđe izranjanje zbog udisaja.	Samo potpuno točno riješena čestica donosi 2 boda . <i>Priznaje se i</i> <i>drukčije oblikovan, ali</i> <i>potpuno točan odgovor.</i>	9.5. pitanje 2

10.	10.1.	<table><tr><th>Akvarij</th><th>Koncentracija neurotoksične tvari (μmol/L)</th></tr><tr><td>A</td><td>0</td></tr><tr><td>B</td><td>15</td></tr><tr><td>C</td><td>10</td></tr><tr><td>D</td><td>5</td></tr></table>	Akvarij	Koncentracija neurotoksične tvari (μmol/L)	A	0	B	15	C	10	D	5	Samo potpuno točno riješena čestica 2 boda. Djelomično točno riješena čestica NE donosi bodove.	<table><tr><td colspan="2">10.1. pitanje</td></tr><tr><td>2</td><td></td></tr></table>	10.1. pitanje		2	
	Akvarij	Koncentracija neurotoksične tvari (μmol/L)																
	A	0																
	B	15																
	C	10																
D	5																	
10.1. pitanje																		
2																		
10.2.	Mortalitet riba u odnosu na koncentraciju neurotoksične tvari <table><caption>Data for Mortality of Fish (%)</caption><thead><tr><th>Koncentracija neurotoksične tvari (μmol/L)</th><th>Mortalitet riba (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>0</td><td>10</td></tr><tr><td>15</td><td>45</td></tr><tr><td>10</td><td>35</td></tr><tr><td>5</td><td>20</td></tr></tbody></table>		Koncentracija neurotoksične tvari (μmol/L)	Mortalitet riba (%)	0	10	15	45	10	35	5	20		<table><tr><td colspan="2">10.2. pitanje</td></tr><tr><td>2</td><td></td></tr></table>	10.2. pitanje		2	
Koncentracija neurotoksične tvari (μmol/L)	Mortalitet riba (%)																	
0	10																	
15	45																	
10	35																	
5	20																	
10.2. pitanje																		
2																		
10.3.	Samo potpuno točan grafički prikaz donosi 2 boda. Grafički prikazi bez točno označenih osi s odgovarajućim rasponima i/ili točno prikazanim podacima i drugim nedostacima NE donose bodove.			<table><tr><td colspan="2">10.3. pitanje</td></tr><tr><td>1</td><td></td></tr></table>	10.3. pitanje		1											
10.3. pitanje																		
1																		
10.4.	<table><tr><td>Nezavisna varijabla</td><td>koncentracija toksične tvari</td></tr><tr><td>Kontrolne varijable</td><td>temperatura vode intervali svjetla i tame</td></tr></table>	Nezavisna varijabla	koncentracija toksične tvari	Kontrolne varijable	temperatura vode intervali svjetla i tame	<table><tr><td>Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod.</td><td>Potpuno točan odgovor donosi 1 bod. Djelomično točno riješena čestica također donosi bodove: svaki točan odgovor donosi 0,5 bodova.</td></tr></table>	Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod.	Potpuno točan odgovor donosi 1 bod. Djelomično točno riješena čestica također donosi bodove: svaki točan odgovor donosi 0,5 bodova.		<table><tr><td colspan="2">10.4. pitanje</td></tr><tr><td>2</td><td></td></tr></table>	10.4. pitanje		2					
Nezavisna varijabla	koncentracija toksične tvari																	
Kontrolne varijable	temperatura vode intervali svjetla i tame																	
Samo potpuno točan odgovor donosi 1 bod.	Potpuno točan odgovor donosi 1 bod. Djelomično točno riješena čestica također donosi bodove: svaki točan odgovor donosi 0,5 bodova.																	
10.4. pitanje																		
2																		
10.5.	ihhtioloji		Samo potpuno točno riješena čestica donosi 1 bod.	<table><tr><td colspan="2">10.5. pitanje</td></tr><tr><td>1</td><td></td></tr></table>	10.5. pitanje		1											
10.5. pitanje																		
1																		

11.	11.1.	Naziv vrste	Raspored žila u stabljici	Oblik korijena	11.1. pitanje 3	
		obična kockavica	razbacane	čupav		
		visoki jaglac	prstenasti ili kružni ili u krugu	razgranat ili glavni s bočnim korijenjem		
		divlja ruža	prstenasti ili kružni ili u krugu	razgranat ili glavni s bočnim korijenjem		
		sibirska perunika	razbacane	čupav		
	Potpuno točno riješena čestica donosi 3 boda . Djelomično točno riješena čestica također donosi bodove: svaki u cijelosti točno riješen stupac tablice donosi 1,5 bodova .					
	11.2.	Za oprašivanje kukcima ili entomofiliju. Za taj su oblik oprašivanja razvili prilagodbe za privlačenje kukaca poput obojenosti cvjetova, stvaranja nektara, izlučivanja mirisa i dr.		Samo potpuno točno riješena čestica donosi 1 bod . <i>Priznaje se i drukčije oblikovan, ali potpuno točan odgovor.</i>	11.2. pitanje 1	
	11.3.	Sporofitu ili nespolnoj generaciji		Samo potpuno točno riješena čestica donosi 1 bod .	11.3. pitanje 1	